

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ГРАД ГРАДИШКА
ГРАДОНАЧЕЛНИК

Обрађивач:

Одјељење за привреду и
друштвене дјелатности

ИНФОРМАЦИЈА

о стању у привреди у граду Градишка за 2021. годину

Градишка, јун 2022. године

1. Увод

Усвојеним Програмом рада Скупштине града Градишка за 2022. годину планирана је Информација о стању у привреди у граду Градишка за 2021. годину. Одјељење за привреду и друштвене дјелатности је обрадило ову информацију у складу са својим дјелокругом рада и расположивим изворима података. При изради су коришћени сљедећи извори података:

1. Агенција за посредничке, информатичке и финансијске услуге (АПИФ),
2. Пореска управа Републике Српске (ПУ РС),
3. Подручна привредна комора Бања Лука (ППК БЛ),
4. Републички завод за статистику Републике Српске (РЗЗС),
5. ЈУ Завод за запошљавање Републике Српске и
6. Регистар предузетника Града Градишка.

Посматрани подаци за уочавање трендова привреде Градишке су:

- структура привредних друштава¹,
- структура предузетника⁶
- укупни приходи и расходи¹,
- укупни добитак и губитак¹,
- укупне обавезе и потраживања¹,
- запосленост и просјечна плата^{2и4},
- незапосленост⁵ и
- спољнотрговинска размјена³.

У овој информацији коришћене су сљедеће дефиниције:

Пословни субјекат је основни субјекат који је предмет уписа у регистар, односно субјекат који је стекао својство пословног субјекта уписом у судски или неки други регистар или на основу законског прописа - одлуке о оснивању.

Дио пословног субјекта је пословна, организациона или нека друга јединица у саставу основног субјекта. У Регистар се евидентирају јединице које на адреси сједишта пословног субјекта обављају дјелатност различиту од претежне дјелатности или обављају исту дјелатност на другој локацији.

Привредно друштво је правно лице које оснивају правна и/или физичка лица ради обављања дјелатности у циљу стицања добити.

Предузетник је физичко лице које обавља предузетничку дјелатност у своје име и за свој рачун ради стицања добити, и као такав уписан је у регистар предузетника.

Под појмом **дјелатности** се подразумева комбинација активности које коришћењем улазних фактора (радне снаге, сировина, енергије итд.) доводе до стварања одређених резултата (роба, производа или услуга). Из тога произилази да је дјелатност одређена инпутима, производним процесом и аутпутима.

Основна (претежна) дјелатност је дјелатност која у највећој мјери доприноси формирању укупне додате вриједности, односно дјелатност путем које субјекат остварује највећи приход, односно запошљава највећи број радника.

Дјелатности су евидентирани према **Класификацији дјелатности**. Класификација садржајно и структурно у потпуности одговара статистичкој Класификацији дјелатности NACE Rev. 2 (Nomenclature statistique des activités économiques dans la Communauté européenne) која је обавезан стандард ЕУ и упоредива је са међународном класификацијом UN ISIC Rev. 4 (International Standard Industrial Classification).

2. Структура пословних субјеката

Привредна друштва

Према Уредби о класификацији дјелатности Републике Српске постоји укупно 21 подручје дјелатности. Привредна друштва са сједиштем у Градишци, која су предала завршни рачун АПИФ-у за 2021. годину, пословала су у укупно 18 подручја дјелатности (Табела 1). Поред 487 активних привредних друштава са сједиштем у Градишци, на подручју Градишке активно је и око 500 издвојених јединица привредних друштава како са подручја Градишка тако и других локалних заједница.

Табела 1 СТРУКТУРА ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА СА СЈЕДИШТЕМ У ГРАДИШЦИ ПРЕМА ПОДРУЧЈУ ДЈЕЛАТНОСТИ

Бр.	Подручје дјелатности	2020	2021	% за 2021
1	А - Пољопривреда, шумарство и риболов	43	43	8,8%
2	В - Вађење руда и камена	2	2	0,4%
3	С - Прерађивачка индустрија	98	93	19,1%
4	Д - Производња и снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	4	4	0,8%
5	Е - Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	4	4	0,8%
6	Ф - Грађевинарство	25	27	5,5%
7	Г - Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	158	152	31,2%
8	Н - Саобраћај и складиштење	59	59	12,1%
9	И - Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	6	5	1,0%
10	Ј - Информације и комуникације	11	10	2,1%
11	К - Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	1	1	0,2%
12	Л - Пословање некретнинама	4	3	0,6%
13	М - Стручне, научне и техничке дјелатности	40	39	8,0%
14	Н - Административне и помоћне услужне дјелатности	5	4	0,8%
15	Р - Образовање	5	6	1,2%
16	Q - Дјелатности здравствене заштите и социјалног рада	28	26	5,3%
17	Р - Умјетност, забава и рекреација	3	2	0,4%
18	S - Остале услужне дјелатности	7	7	1,4%
Укупно		503	487	100,00%

Предузетници

На основу података из регистра предузетника Града Градишка, на дан 31.12.2021. године активно је 1.094 предузетника са сједиштем у Градишци (Табела 2), од чега је 402 жена, или процентуално 37,77%. Поред активних предузетника, на подручју Градишке, активно је 75 издвојених пословних јединица предузетника са сједиштем у Градишци као и других локалних заједница.

Табела 2 СТРУКТУРА ПРЕДУЗЕТНИКА СА СЈЕДИШТЕМ У ГРАДИШЦИ ПРЕМА ПОДРУЧЈУ ДЈЕЛАТНОСТИ

Бр.	Подручје дјелатности	На дан 31.12.2020.	На дан 31.12.2021.	% за 2021
1	А - Пољопривреда, шумарство и риболов	16	18	1,6%
2	С - Прерађивачка индустрија	132	143	13,1%
3	Е - Снабдијевање водом; канализација, управљање отпадом и дјелатности санације (ремедијације) животне средине	3	3	0,3%
4	Ф – Грађевинарство	49	61	5,6%
5	Г - Трговина на велико и на мало; поправка моторних возила и мотоцикала	347	348	31,8%
6	Н - Саобраћај и складиштење	47	58	5,3%
7	И - Дјелатности пружања смјештаја, припреме и послуживања хране; хотелијерство и угоститељство	209	206	18,8%
8	Ј - Информације и комуникације	14	25	2,3%
9	К - Финансијске дјелатности и дјелатности осигурања	12	10	0,9%
10	Л - Пословање некретнинама	2	2	0,2%
11	М - Стручне, научне и техничке дјелатности	49	53	4,8%
12	Н - Административне и помоћне услужне дјелатности	16	18	1,6%
13	Р – Образовање	11	12	1,1%
14	Р - Умјетност, забава и рекреација	6	10	0,9%
15	S - Остале услужне дјелатности	126	127	11,6%
Укупно		1.039	1.094	100,0%

3. Економски показатељи

Приходи и расходи привредних друштава

Укупни приходи у 2021. години износили су 879.022.485 КМ, док су у 2020. години износили 731.951.276 КМ. То показује да је у 2021. години дошло до повећања у односу на 2020. годину за 147.071.209 КМ, или процентуално за 20,1%.

Укупни расходи у 2021. години износили су 806.383.436 КМ, док су у 2020. години износили 677.343.254 КМ. То показује да је у 2021. години остварено повећања у односу на 2020. годину за 129.040.182 КМ, или процентуално за 19,1%.

Приходи и број запослених у привредним друштвима по областима

Табела 3 ПРИХОДИ И БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ ПО ОБЛАСТИМА

Шиф. дј.	Област дјелатности	Приходи у 2020. години	Приходи у 2021. години	Индекс	Број запослених у 2020. години	Број запослених у 2021. години	Индекс
01	Биљна и сточарска производња, лов и припадајуће услужне дјелатности	22.401.973	29.696.689	132,6	147	129	82,43

Шиф. дј.	Област дјелатности	Приходи у 2020. години	Приходи у 2021. години	Индекс	Број запослених у 2020. години	Број запослених у 2021. години	Индекс
02	Шумарство и сјеча дрвета	655.008	513.783	78,4	17	16	94,12
05	Вађење угља и лигнита	1.290.214	176.091	13,6	2	3	150,00
07	Вађење руда метала	41.946.370	52.234.957	124,5	405	403	99,48
10	Производња прехранбених производа	59.301.215	74.043.879	124,9	167	164	98,41
13	Производња текстила	2.709.208	3.474.153	128,2	166	208	125,30
14	Производња одјеће	7.852.370	9.338.505	118,9	542	499	92,02
16	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, сем намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	56.734.135	73.441.402	129,4	205	201	98,33
17	Производња хартије и производа од хартије	143.372	139.526	97,3	2	2	100,00
20	Производња хемикалија и хемијских производа	51.836	171.348	330,6	1	1	100,00
21	Производња основних фармацеутских производа и фармацеутских препарата	2.448.158	2.347.264	95,9	24	30	125,00
22	Производња производа од гуме и пластичних маса	2.748.428	4.119.440	149,9	29	26	91,85
23	Производња осталих производа од неметалних минерала	4.105.381	5.785.644	140,9	53	48	90,57
24	Производња базних метала	1.155.640	1.945.808	168,4	14	16	114,29
25	Производња готових металних производа, сем машина и опреме	30.053.874	42.364.795	141,0	293	279	95,12
26	Производња рачунара, електронских и оптичких производа	702.598	1.176.311	167,4	7	8	108,29
27	Производња електричне опреме	4.597.716	5.760.377	125,3	113	160	140,95
28	Производња машина и опреме, д. н.	22.189.879	26.678.280	120,2	241	252	104,56
29	Производња моторних возила, приколица и полуприколица	1.168.321	1.796.077	153,7	10	9	90,00
31	Производња намјештаја	65.569.988	62.048.168	94,6	960	944	98,37
32	Остала прерађивачка индустрија	54.186	112.276	207,2	2	1	50,00
33	Поправак и инсталац. машина и опреме	17.850	29.114	163,1	1	0	-
35	Снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	295.740	506.311	171,2	2	2	100,00
36	Прикупљање, пречишћавање и снабдијевање водом	4.313.108	4.371.331	101,3	85	89	104,78

Шиф. дј.	Област дјелатности	Приходи у 2020. години	Приходи у 2021. години	Индекс	Број запослених у 2020. години	Број запослених у 2021. години	Индекс
38	Прикупљање отпада, дјелатности обраде и одлагања отпада; рециклажа материјала	5.396.705	6.532.469	121,0	113	111	98,23
39	Дјелатности санације (ремедијације) околине и остале услуге управљања отпадом	1.075.275	997.102	92,7	20	15	75,00
41	Изградња објеката високоградње	5.652.283	8.854.678	156,7	64	66	102,59
42	Изградња објеката нискоградње	11.352.225	7.526.725	66,3	75	79	105,89
43	Специјализоване грађевинске дјелатности	12.481.286	14.720.885	117,9	105	108	102,46
45	Трговина на велико и на мало моторним возилима и мотоциклима; поправка моторних возила и мотоцикала	13.637.226	13.827.733	101,4	79	80	101,43
46	Трговина на велико, сем трговине моторним возилима и мотоциклима	199.584.070	245.855.620	123,2	510	522	102,33
47	Трговина на мало, сем трговине моторним возилима и мотоциклима	65.265.350	72.761.479	111,5	493	503	102,17
49	Копнени саобраћај и цјевоводни транспорт	23.102.397	26.540.515	114,9	170	157	92,34
52	Складиштење и пратеће дјелатности у саобраћају	10.278.845	13.933.995	135,6	133	136	102,12
55	Смјештај	31.547	17.202	54,5	1	0	-
56	Дјелатност припреме и послуживања хране и пића	1.012.646	1.153.339	113,9	26	25	96,15
59	Производња филмова, видео филмова и телевизијског програма, дјелатности снимања звучних записа и издавање музичких записа	0	0	-	1	1	100,00
60	Емитовање програма	605.066	584.506	96,6	21	18	82,47
62	Рачунарско програмирање, савјетовање и припадајуће дјелатности	275.122	459.777	167,1	4	4	100,00
66	Помоћне дјелатности у финансијском посредовању и дјелатности осигурања	0	10.620	-	0	0	-
68	Пословање некретнинама	3.026.365	3.488.778	115,3	38	36	93,45
69	Правни и рачуноводствени послови	1.080.454	1.149.509	106,4	40	42	104,14

Шиф. дј.	Област дјелатности	Приходи у 2020. години	Приходи у 2021. години	Индекс	Број запослених у 2020. години	Број запослених у 2021. години	Индекс
70	Управљачке дјелатности; савјетовање које се односи на управљање	203.245	234.987	115,6	6	6	100,00
71	Архитектонске и инжењерске дјелатности; техничко испитивање и анализа	3.970.328	3.831.264	96,5	102	104	102,26
73	Реклама, пропаганда и истраживање тржишта	459.620	371.608	80,9	4	3	75,00
74	Остале стручне, научне и техничке дјелатности	15.147.283	21.010.507	138,7	1	1	100,00
75	Ветеринарске дјелатности	2.128.810	2.200.525	103,4	32	35	106,42
79	Путничке агенције, туроператори, остале резервацијске услуге и припадајуће дјелатности	132.387	332.961	251,5	4	3	77,00
81	Услуге управљања и одржавање зграда и дјелатности уређења и одржавања зелених површина	812.910	181.025	22,3	10	8	81,90
85	Образовање	284.017	348.597	122,7	17	20	116,21
86	Дјелатности здравствене заштите	21.530.805	28.153.298	130,8	690	681	98,74
87	Дјелатности социјалног рада без смјештаја	565.863	818.772	144,7	41	44	107,32
88	Дјелатности социјалног рада без смјештаја	34.918	62.597	179,3	2	3	136,48
93	Спортске, забавне и рекреативне дјелатности	45.426	464.572	1022,7	4	10	250,00
96	Остале личне услужне дјелатности	272.234	325.311	119,5	10	9	90,00
-	Укупно	731.951.276	879.022.485	120,1	6.304	6.320	100,26

Извор: АПИФ (обухват од 487 привредних друштава која су предала завршни рачун за 2021. годину);

Укупан приход по запосленом у 2021. години износи 139.086 КМ, а у 2020. години 116.109 КМ. Области са највећим приходима по запосленом раднику у 2021. години приказани су у Табели 4.

Табела 4 ОБЛАСТИ СА НАЈВЕЋИМ ПРИХОДИМА ПО ЗАПОСЛЕНОМ РАДНИКУ

Бр.	Област	Приход (у КМ)
1	Трговина на велико, сем трговине моторним возилима и мотоциклима	470.988
2	Производња прехранбених производа	451.487
3	Прерада дрвета и производа од дрвета и плута, сем намјештаја; производња предмета од сламе и плетарских материјала	365.380
4	Снабдијевање електричном енергијом, гасом, паром и климатизација	253.156

Извор: АПИФ (обухват од 487 привредних друштава која су предала завршни рачун за 2021. годину);

Добитак и губитак привредних друштава

Укупан нето добитак у 2021. години износио је 92.601.456 КМ, док је у 2020. години износио 63.309.741 КМ. То показује да је у 2021. години остварено повећање у односу на 2020. годину за 29.291.715 КМ, или процентуално за 46,26 %.

Добитак по запосленом у 2021. години износи 14.652 КМ, док је у 2020. години износио 10.043 КМ. То показује да је у 2021. години дошло до повећања у односу на 2020. годину за 4.609 КМ, или процентуално за 45,89%.

Нето добит у укупном приходу у 2021. години учествује са 10,5 %, а 2020. години учествовала са 8,6 %.

Укупан нето губитак у 2021. години износио је 27.453.471, док је у 2020. години износио 14.326.959 КМ. То показује да је у 2021. години у односу на 2020. годину нето губитак повећан за 13.126.512 КМ.

Обавезе и потраживања привредних друштава

Укупне обавезе закључно са 31.12.2021. године износиле су 503.002.623 КМ, док су са 31.12.2020. године износиле 465.807.198 КМ. То показује да је у 2021. години дошло до повећања у односу на 2020. годину за 7,98%.

Укупна потраживања закључно са 31.12.2021. године износила су 179.584.212 КМ, док су са 31.12.2020. године износила 163.087.914 КМ. То показује да је у 2021. години дошло до повећања у односу на 2020. годину за 10,11%.

Запосленост и просјечна плата

Према подацима АПИФ-а, у 487 привредних друштава на бази часова рада закључно са 31.12.2021. године запослена су 6.320 лица. У поређењу са 2020. годином дошло је до повећања броја запослених за 16 лица, или процентуално за 0,25%. Просјечна бруто плата на бази часова рада по раднику у 2021. години износила је 1.376,76 КМ, а у 2020. години је износила 1.297,47 КМ.

Према подацима Републичког завода за статистику, који два пута годишње (у марту и септембру) врши прикупљање и обраду података о броју стално запослених на подручју Градишке, просјечан број запослених на годишњем нивоу у 2021. години је 11.533. У односу на 2020. годину укупан број запослених повећан је за 790, или процентуално за 6,84%. Број запослених на подручју Градишке учествује са 4,0% у укупном броју запослених у Републици Српској и са 7,7% на подручју које покрива Привредна комора Бања Лука.

У наведеним подацима нису обухваћени запослени у одбрани, запослени који своју активност обављају на индивидуалним пољопривредним газдинствима, запослени код међународних организација, као и лица из Републике Српске запослена у представништвима БиХ у иностранству.

Према подацима Пореске управе Републике Српске, на дан 31.12.2021. године број запослених на подручју града Градишка је 11.483. Број запослених по годинама приказан је у табели испод.

Табела 5 БРОЈ ЗАПОСЛЕНИХ

Податак / година	2019	2020	2021
Број запослених на подручју града Градишка	11.246	11.195	11.483

Извор: Пореска управа Републике Српске

Табела 6 ПРОСЈЕЧНА БРУТО ПЛАТА

Подручје / година	2017	2018	2019	2020	2021
Градишка	1.220	1.251	1.316	1.364	1.419
РС	1.331	1.358	1.407	1.485	1.546
% Градишка / РС	91,7%	92,1%	93,5%	91,9%	91,8%

Извор: Републички завод за статистику

Табела 7 ПРОСЈЕЧНА НЕТО ПЛАТА

Подручје / година	2017	2018	2019	2020	2021
Градишка	766	791	852	888	932
РС	831	857	1024	956	1.004
% Градишка / РС	92,2%	92,3%	83,2%	92,9%	92,8%

Извор: Републички завод за статистику

Незапосленост

Активна понуда радне снаге евидентирана на Бироу за запошљавање Градишка закључно са 31.12.2021. години износила је 1.977 лица, у односу на 2020. годину дошло је смањен за 346 лица, или процентуално за 14,89%.

Табела 8 АКТИВНА ПОНУДА РАДНЕ СНАГЕ

Подручје / година	2017	2018	2019	2020	2021
Градишка	6.065	5.081	3.134	2.323	1.977

Извор: Завод за запошљавање Републике Српске

Спољнотрговинска размјена

Укупан обим робне размјене у 2021. години износио је 707,9 милиона КМ, док је у 2020. години износио 611,0 милиона КМ. То показује да је у 2021. години остварен раст у односу на 2020. годину за 96,9 милиона КМ, или процентуално 15,86%.

Извоз остварен у 2021. години износио је 358,7 милиона КМ, док је у 2020. години износио 318,8 милиона КМ. То показује да је у 2021. години остварен раст у односу на 2020. годину за 39,9 милион КМ, или процентуално за 12,5%.

Увоз остварен у 2021. години износио је 349,2 милиона КМ, док је у 2020. години износио 292,2 милиона КМ. То показује да је у 2021. години остварен раст у односу на 2020. годину за 57 милиона КМ, или процентуално за 19,5%.

У 2021. години остварен је спољнотрговински суфицит у износу 9,5 милиона КМ, док је 2020. године суфицит износио 26,6 милиона КМ.

Табела 9 СПОЉНОТРГОВИНСКА РАЗМЈЕНА

- у 000 КМ

Податак / година	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Обим	425.999	536.609	580.866	562.244	611.083	707.994
Извоз	210.669	272.790	295.816	275.685	318.854	358.762
Увоз	215.330	263.819	285.050	286.559	292.229	349.232
Салдо	-4.661	8.971	10.766	-10.874	26.625	9.530
Покривеност увоза извозом	97,8%	103,4%	103,8%	96,2%	109,1%	102,7%

Извор: Подручна привредна комора Бања Лука

Табела 10 УЧЕШЋЕ УВОЗА И ИЗВОЗА ПРИВРЕДЕ ГРАДИШКЕ

Показатељ / година	2020	2021
Учешће у извозу подручја Коморе Бања Лука	16,03%	13,81%
Учешће у извозу Републике Српске	8,96%	7,45%
Учешће у увозу подручја Коморе Бања Лука	17,5%	9,3%
Учешће у увозу Републике Српске	11,2%	6,0%

Извор: Подручна привредна комора Бања Лука

4. Резиме финансијских показатеља привредних друштава са сједиштем у Градишци

Табела 11 ОСНОВНЕ БИЛАНСНЕ ПОЗИЦИЈЕ ПРИВРЕДНИХ ДРУШТАВА

- у мил. КМ

Бр.	Билансна позиција	2020	2021	Индекс
1	Стална имовина	439,9	447,1	101,6
2	Основна средства	405,6	424,2	104,6
3	Текућа имовина	402,1	445,8	110,9
4	Залихе	162,1	180,9	111,6
5	Потраживања	163,1	179,6	110,1
6	Готовина и еквиваленти	42,5	50,4	118,6
7	Укупна актива	907,4	966,6	106,5
8	Капитал	384,1	397,6	103,5
9	Резерве	11,7	12,5	106,8
10	Дугорочна резервисања	22,3	32,1	143,9
11	Обавезе	465,8	503,0	108,0
12	Дугорочне обавезе	151,0	153,6	101,7
13	Краткорочне обавезе	314,8	349,3	111,0
14	Укупна пасива	907,9	966,6	106,5
15	Приходи	731,9	879,0	120,1
16	Расходи	677,3	806,4	119,1
Бр.	Коефицијенти	2020	2021	Опт. вриј.
1	Тренутна ликвидност - готовина / краткорочне обавезе	0,14	0,14	$\geq 0,10$
2	Текућа ликвидност - (потраживања + готовина) / краткорочне обавезе	0,65	0,66	≥ 1
3	Општа ликвидност - обртна имовина / краткорочне обавезе	1,28	1,28	2
4	Коефицијент задужености - обавезе / стална имовина	1,06	1,13	$< 0,5$
5	Степен самофинансирања - (капитал + дуг. резервисања) / (стална имовина + залихе)	0,68	0,68	1
6	Економичност - приходи / расходи X 100	108,1	109,0	> 100

7	Стална имовина/актива	48,5%	46,3%	-
8	Обртна имовина/актива	44,3%	46,1%	-
9	Капитал/пасива	42,3%	41,1%	-
10	Обавезе/пасива	51,3%	52,0%	-

Извор: АПИФ (обухват од 487 привредних друштава која су предала завршни рачун за 2021. годину у односу на 503 привредна друштва која су предала завршни рачун за 2020. годину);

5. Преглед основних показатеља стања привреде Градишке

Табела 12 ПРЕГЛЕД ОСНОВНИХ ПОКАЗАТЕЉА ПРИВРЕДЕ ГРАДИШКЕ

* у мил. КМ

Бр.	Опис	2020	2021	Индекс
1	Број привредних друштава са сједиштем у Градишци	503	487	96,8
2	Број предузетника са сједиштем у Градишци	1.043	1.094	104,9
3	Број запослених ⁵	11.195	11.483	102,6
4	Просјечна бруто плата ¹	1.364	1.419	104,0
5	Просјечна нето плата ¹	888	932	105,0
6	Активна понуда радне снаге ²	2.323	1.977	85,1
7	Обим робне размјене ^{3*}	611.083	707.994	115,9
8	Извоз ^{3*}	318.854	358.762	112,5
9	Увоз ^{3*}	292.229	349.232	119,5
10	Нето добит ^{4*}	63,3	92,6	146,3
11	Губитак ^{4*}	14,3	27,5	191,6

¹ Извор: Републички завод за статистику Републике Српске;

² Извор: Завод за запошљавање Републике Српске;

³ Извор: Подручна привредна комора Бања Лука;

⁴ Извор: АПИФ (обухват од 487 привредних друштава која су предала завршни рачун за 2021. годину у односу на 503 привредна друштва која су предала завршни рачун за 2020. годину);

⁵ Извор: Пореска управа Републике Српске;

Напомена: За предузетнике нису исказани финансијски показатељи, због тога што иси немају законску обавезу предаје завршног рачуна АПИФ-у.

6. Закључне напомене

Привредна активност у 2021. години одвијала се као и у претходној години у условима велике неизвјесности због сталног присуства пандемије изазване корона вирусом. Међутим, и у таквим условим у градишкој привреди према прикупљеним подацима од надлежних институција није дошло до значајнијих поремећаја у односу на претходну годину, напротив дошло је до квантитативног и квалитативног искорак у 2021. години, а што је последица структуре привреде и гранске пропульзивности, мањег утицај конкуренције на њен положај и бржег изналагања могућности продаје на иностраном тржишту и укупног прилагођавања датим условима.

Укупан приход привредних друштава у прошлој години је повећан у односу на претходну годину за 20,1%, а број запослених лица остао готово на истом нивоу с тим да треба имати у виду да у 2021. години 16 друштава није поднијело завршни рачун, што сигурно умањује податке за 2021. годину. Привредна структура на подручју Градишке већ дужи низ година остаје непромјењена. Водеће гране у привреди су прерађивачка индустрија са учешћем од 35,7% у укупном приходу привредних друштава Градишке и 45% у укупном броју запослених лица, а слиједе трговина на велико и мало са учешћем од 37% у укупном приходу и 17,4% у

укупном броју запослених лица. Три главне области привређивања - прерађивачка индустрија, трговина и грађевинарство - обезбјеђују 76,2% укупног прихода привредних друштава и учествују са 66,5% у укупном броју запослених лица. Ови показатељи поредећи их са претходном годином указују на чињеницу да је привредна структура Градишке релативно стабилна, јер су врло мала одступања у односу на претходну годину. У 2021. години привреда Градишке је наставила са изналагањем могућности пласирања робе путем извоза који је повећан за 12,5% у односу на претходну годину што обезбјеђује потпуно покриће увоза извозом, иако је увоз повећан за 19,5% (процент покрића је 102,7%). Када се сагледава учешће робне размјене унутар подручја Привредне коморе Бања Лука и Републике Српске, потребно је истаћи да смо смањили своје учешће и у извозу и увозу у 2021. години у односу на 2020. годину, с тим да је учешће увоза значајније смањен од учешћа извоза.

Познато је да велики дио становништва Градишке своју егзистенцију заснива и на пољопривредној производњи, а многим пољопривреда служи као додатни извор прихода. Међутим, ова област привређивања још увијек није довољно искориштена и необезбјеђује могуће ефекте, а самим тим и довољну сигурност пољопривредних произвођача. Нараочито је изражена нестабилност на тржишту због недовољне заштићености од прекомјерног увоза и због спорог прилагођавања производње траженим условима на тржишту, укључујући и сертификацију производа.

Мора се увијек имати у виду да најзначајније развојне могућности на подручју Градишке постоје у предузетничким дјелатностима у којима дјелује 1094 предузетника. На то указује и чињеница да расте број предузетника у области информатике и телекомуникација, те стручним научним и техничким дјелатностима, а то су данас подручја са највећим могућностима у области развоја.

7. Предвиђања привредних кретања у наредном периоду

Данас се налазимо у периоду потпуне неизвјесности о могућим условима привређивања у наредном периоду, а самим тим и без могућности прогнозе привредних кретања. Треба имати у виду да је пандемија корона вируса тренутно смирена, али није трајно отклоњена. Међутим, рат у Украјини је довео до нових поремаћаја у свијету са за сада несагледивим посљедицама. У непосредној будућности могући су велики привредни падови и угрожавање егзистенције великог броја популације. Сада је већ извјесно да ће привремено, а можда и трајно доћи до прекида досадашњих и устаљених робних и новчаних токова у свијету, до блокада и застоја у којим условима се морају изнаходити нова алтернативна рјешења којима ће се обезбједити даље функционисање привредних субјеката и организовања потребне активности у свим сферама рада и живота. У наредном периоду посебно ће бити изражена питања обезбеђења енергетске стабилности, редовног снабдијевања енергентима али тешкоће и застоји се могу очекивати и у свим областима поготово око сировинског снабдијевања производње и снабдијевања становништва потребним прехранбеним производима.

Градишка привреда у наредном периоду не би требала бити суочена са озбиљним проблемима и поремећајима у пословању имајући у виду да су највећим дијелом субјекти у структури привреде оријентисани на крајње тржиште поготово уколико се обезбједи редовно снабдијевање енергентима и сировинама. Стабилност наше привреде ће првенствено зависти од снабдијевања сировинама. На плану развоја, а првенствено улагања у пословне капацитете било од страних али и домаћих инвеститора може доћи до застоја, или до привременог одлагања планираних улагања из разлога неизвјесности због рата у Украјини и због политичких одлука земаља из којих се појављују инвеститори, као и поскупљења капитала на финансијском тржишту. Међутим све друге предности нашег подручја се и

надаље задржавају од повољног положаја као и прометне и тржишне позиције до мањих издатака код улагања и повољнијих услова у пословању (мањи издаци за електричну енергију, комуналне обавезе и радну снагу), што ће сигурно имати значајне утицаје на одлуке инвеститора односно потенцијални улагача. Не треба занемарити и неутрални политички став у постојећем кризном периоду и могућности очувања трговинских односа са већином земаља, као и могућност пласмана производа производних на нашем подручју на све дестинације у свијету. Истовремено је очекивати да ће многе европске земље настојати да своју производњу из земаља Далеког истока, због транспортних и политичких проблема преселе у европске земље ниже развијености на ком плану је такође могуће очекивати и искористити шансу за додатна улагања, односно инвестирања. Уколико се желе одржати већ присутни процеси на подручју наше локалне заједнице у области развоја мора се максимално синхронизовано дијеловати и континуирано сарађивати између Градске управе и пословног сектора. Развој је потреба и власништво свих субјеката на подручју града Градишка.